

Svar på fullmäktigemotion om kartbaserad helhet för beskrivning av orter, befolkning, servicenät och avstånd inom Österbottens välfärdsområde; samlingspartiets fullmäktigegrupp

Välfärdsområdesstyrelse 31.08.2026 § 156

ÖVPH/7809/00.02.00/2025

Beredare Ulf Stenbacka
Pia-Maria Sjöström
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 06 218 1111 (växel), fornamn.efternamn@ovph.fi

Samlingspartiets fullmäktigegrupp har 1.12.2025 lämnat in en motion där man föreslår att Österbottens välfärdsområde ska utveckla en omfattande kartbaserad helhet som visualiserar bland annat kommuner och orter, befolkningsstruktur, servicenät, serviceställen samt avstånd mellan olika verksamhetsställen. Motionen innehåller även förslag om att skapa ett digitalt verktyg som kan kompletteras med ytterligare uppgifter såsom personalresurser, fastigheter och kostnader.

Österbottens välfärdsområde delar uppfattningen om vikten av kunskapsbaserat beslutsfattande, transparens och god tillgång till information om serviceutbudet och befolkningens servicebehov.

I dag används flera informationssystem och rapporteringsverktyg som innehåller uppgifter om bland annat befolkning, demografi, tillgänglighet och verksamhetsställen. Digifinlands portal Tietojohdaja.fi upprätthåller en tjänst för analytik och utveckling där man kan följa upp befolkningsstruktur, och -prognos på kommunnivå och på postnummernivå kan följa servicebehov och avstånd till närmsta sote-punkt både i körsträcka och -tid.

Välfärdsområdena använder EG:s Optimaze-system för fastighetshandling och där finns också en kartfunktion som visar välfärdsområdets olika verksamheter. En stor del av den information som efterfrågas i motionen finns således redan tillgänglig genom befintliga lösningar. Det som saknas är ett system som ger möjlighet att kombinera data från flera olika källor till en gemensam visuell helhet. En sådan lösning skulle kunna ge mervärde vid planering av servicenätet, konsekvensbedömningar, analyser av tillgänglighet och uppföljning av regionala skillnader.

För att genomföra den helhet som beskrivs i motionen krävs integration av flera datakällor, kontinuerligt underhåll av informationen samt investeringar i programvara och licenser. Marknaden erbjuder olika GIS-lösningar (datorbaserat system för att samla in, lagra, bearbeta, analysera och presentera geografiska data), som också till en viss del redan är i användning. De möjliggör omfattande kartbaserade analyser men medför också kostnader för licenser, utveckling och förvaltning. Eftersom det nationellt under de senaste åren skett en snabb utveckling av visuella lösningar som kombinerar olika datakällor har det inte hittills varit aktuellt för välfärdsområdet att köpa in egna lösningar.

Sammanfattningsvis är motionens syfte väl motiverat och stöder välfärdsområdets mål om digitalisering, informationsledning och evidensbaserat beslutsfattande. Det är ändå ändamålsenligt att i första hand vidareutveckla och samordna användningen av de informations- och rapporteringslösningar som redan finns tillgängliga inom organisationen. Samtidigt bör möjligheterna att stegvis utveckla geografiska analyser och visualiseringar utredas inom ramen för den fortsatta utvecklingen av informationsledningen.

Vid en sådan utredning bör särskild uppmärksamhet fästas vid:

- nyttan för beslutsfattande och verksamhetsplanering,
- möjligheterna att använda befintliga system och datakällor,
- kostnader för licenser, integrationer och underhåll,
- informationssäkerhet och dataskydd,
- möjligheterna att publicera öppen information för invånare och beslutsfattare.

Sektordirektör för barn, unga och familjer Sjöström Pia-Maria

föreslår att välfärdsområdesstyrelsen beslutar att ge svaret på fullmäktigemotionen enligt bilaga som redogörelse till välfärdsområdesfullmäktige. Styrelsen föreslår för fullmäktige att motionen härmed är slutbehandlad.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilagor

- Bilaga 1 Kartlägga Österbottens välfärdsområdes orter, befolkning, serviceutbud och avstånd som en kartbaserad helhet

Distribution